

Høring – øyeleges adgang til å utløse takster når pasient er henvist fra optiker (optikers henvisningsadgang til øyespesialist)

Norske optikere er blant de mest velutdannede optikere i "vår del av verden". Tiden med kombinasjon urmaker / brille-tilpasser er for lengst forbi.

Skolen på Kongsberg har gjennom mange år utviklet seg til å bli en høyskole som gir stor kompetanse.

Man kan selvsagt spørre seg i hvilken grad denne utviklingen har vært ledet / styrt fra myndigheter eller andre "overordnede" instanser eller om den egentlig var "ønsket" i denne form. Men her er den og den er meget god.

Som leder av Øyeavdelingen på Agder; dvs. Arendal og Kristiansand har jeg kunnet observere våre "sykehus-optikere" i aksjon i mer enn 20 år. Jeg har dessuten "hjemmel" med øyelegepraksis utenfor sykehus 1 dag / uke og samarbeider der med områdets mange optikere. Optikerne / optometristene behersker mye av oftalmologien og de avlaster så vel allmennpraktikerne som øyelegene. Selvsagt finner man mangel på kompetanse eller andre unoter blant noen få.

På den andre siden har fastlegene mer enn nok med å holde seg à jour i sitt store fagfelt. Vårt "lille" øyefag kommer lett i bakgrunnen bortsett i fra blant spesielt interesserte leger. Jeg vil anslå at det er neppe mer enn 10 % av fastlegene som mer enn et par ganger i uken gjør en øyestatus. Oftest er det da et sertifikat eller lignende som skal fylles ut.

I min privatpraksis får jeg derfor svært mange henvisninger på pasienter der optikeren har gjort sine funn og sendt "bedt" fastlegen sende henvisning til øyelege; dvs. meg.

For pasientene medfører det at de må kontakte legen; direkte eller pr. telefon. Det er tungvint, koster ekstra penger og de forstår jo ikke at det kan være nødvendig.

For fastlegen må dette fortone seg "trist" og/eller merkelig. De får som regel både bekreftet "tidsklemme" og/eller mangel på kompetanse i øyefaget. Men det er selvfølgelig noen meget få fastleger som etter å ha vurdert optikers funn iverksetter sin behandling. Således "forhindrer" de unødvendig henvisning til øyespesialist. Samfunnet sparer penger. Slik var det vel ment å være den gang ordningen ble iverksatt. Men pasienten er fortalt av optiker - ofte kalt "øyelegen" - dette må undersøkes nærmere av spesialist. Det blir meget vanskelig for fastlegen å stå imot et slikt "funn".

Etter min mening er tiden overmoden for å gi optikere adgang til å henvise pasienter direkte til øyespesialist utenfor sykehus. De er kompetente øye-fagfolk. De langt fleste fastleger "dekker" ikke lenger øyefaget tilfredsstillende.

Det er vel kjent at i vår øyelege-praksis har vi lenge observert at optikerne henviser for mye "normalt". De som er mest nøyaktig finner selvsagt mest! Dette er det ikke så mye å gjøre med og man lærer. Det offentlige betaler allerede for dette.

De fleste fastleger klarer ikke å stoppe disse "funn" selv om de skulle ta seg tid. Ofte fordi de ikke får undersøkt pasientene godt nok med det utstyr de har, men etter hvert også fordi kunnskapen hos mange forsvinner.